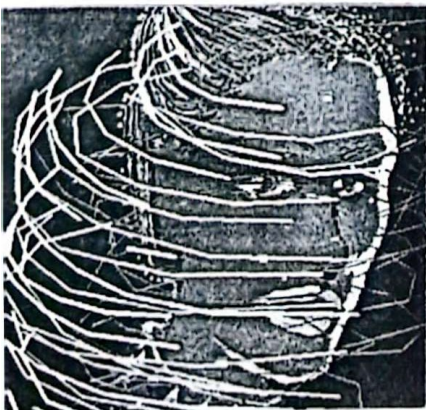

บทความนี้เขียนขึ้นโดยมีความเชื่อว่า
วิชาทางด้านการแพทย์จะสามารถช่วยแก้ไข
ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้หญิงที่
ถูกปลุกฝังกันมาด้วยความเชื่อเก่า ๆ ให้หาย
ขาดได้ด้วยการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เข้า
ไปพิสูจน์

บทนำ

ในทุกสังคมจะประกอบด้วยค่านิยม
หลายชนิดที่ซึมซาบอยู่ตามสถาบันต่าง ๆ ใน
บรรดาค่านิยมเหล่านี้ ได้มีค่านิยมเกี่ยวกับการ
คาดหวังบทบาทของชายและหญิงรวมอยู่ด้วย
สังคมจะมีการคาดหวังว่า ชายและหญิงควร
จะต้องแสดงพฤติกรรมอย่างไรจึงจะเหมาะสม
กับเพศของตน วัฒนธรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศนี้
แตกต่างกันไปตามแต่ละสังคม และวัฒนธรรม
เหล่านี้จะเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการ
การขัดเกลาทางสังคม (Socialization pro-
cess) รวมทั้งการจัดองค์กรทางสังคมนั้น ๆ
ด้วย แต่ที่น่าสังเกตก็คือ ทุกสังคมมักจะมี
ความเชื่อเข้าข้างตัวเองว่า วิธีการปฏิบัติที่
สังคมของตนกำลังใช้อยู่เป็นธรรมชาติกว่า
ถูกต้องตามศีลธรรมจรรยามากกว่าของสังคม
อื่น

เพศนิยม ในทางการแพทย์

ในเรื่องที่เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมกับเพศของตนนั้น ดูจะเป็นเรื่องคอขาดบาดตายของทุกสังคม ผู้ใดก็ตามที่ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางเพศที่สังคมวางไว้ ก็จะได้รับผลกระทบด้วยรูปแบบที่เบาที่สุดไปจนถึงหนักที่สุด ที่เป็นดังนี้ก็เพราะสังคมมีความเชื่อว่าการแบ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ของแต่ละเพศเอาไว้ได้ทำอย่างถูกต้องแล้ว โดยการนำหลักเกณฑ์ทางสรีระ และการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์เข้ามาเป็นเครื่องประกอบ เราเรียกพวกที่มีความเชื่ออย่างฝังหัวว่าเพศบางเพศมีความเหนือหรือด้อยในบางด้านมากกว่าอีกเพศหนึ่งว่าเป็นพวก “เพศนิยม” (sexism) ในเรื่องทางการแพทย์ ซึ่งที่จริงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพทั้งด้านดีและด้านเลว ก็ได้มีเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับเพศนิยมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยทั้งในแง่คนไข้และในแง่ผู้ที่ประกอบอาชีพในสาขานี้

ทฤษฎีของ Szasz

ในสมัยก่อนมีความเชื่อกันว่า “ความผิดปกติ” (ทั้งทางกายและทางใจ) นั้น เป็นเรื่องของพันธุกรรม หรือเพราะวิญญาณผีร้ายเข้ามาสิงอยู่ เพราะฉะนั้นวิธีการรักษาก็คือต้องทำการขับไล่วิญญาณร้ายออกไปเสีย แต่ในปัจจุบันนี้ความผิดปกติได้รับการตีความว่าเป็นเรื่องของ “ความเจ็บป่วย” วิธีการทางการแพทย์ได้ช่วยเสริมความเข้าใจในแง่ที่มากยิ่งขึ้นด้วยการทำการรักษาให้หายได้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คนทั้งหลายจึงเริ่มมองเห็นว่า ความผิดปกติ นั้นเป็นเรื่องของความเจ็บป่วยและอยู่ในอำนาจของมนุษย์ที่จะทำการบำบัดให้หายได้ จิตแพทย์ชื่อ Thomas Szasz เป็นผู้เขียนเรื่อง Ideology & Belief into Medicine ได้ให้ข้อสรุปว่าทุกวันนี้ความ

เชื่อเรื่องธรรมชาติได้เข้าไปแทนที่ความเชื่อเรื่องพระเจ้า ความเชื่อเรื่องรัฐเข้าแทนที่เรื่องวัด ความเจ็บป่วยเข้าแทนที่ฟอมดหมอผี จิตแพทย์ที่ได้รับการฝึกหัดจากสถาบันทางการแพทย์ได้เข้าทำหน้าที่วินิจฉัยหาสมุฏฐานของโรคแทนที่ผู้เป็นใหญ่ในหมู่บ้าน และวิธีการรักษาแบบวิทยาศาสตร์แผนใหม่ก็ได้เข้าทำหน้าที่แทนพิธีกรรมการขับไล่วิญญาณร้าย

พวกที่เชื่อถือความคิดของฟรอยด์ยุคใหม่ (Neo-Freudian) เป็นพวกที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อในเรื่องเพศที่มาปรากฏอยู่ในวงการแพทย์และวิทยาศาสตร์สาธารณสุขเป็นอันมาก โดยเฉพาะด้านจิตบำบัด ความเชื่อเดิม ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ ก็คือคนที่สามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามบทบาทที่สังคมกำหนดไว้ก็คือคนปกติ และคนที่ไม่ทำตามหรือทำตามไม่ได้ก็คือคนผิดปกติ

ความคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศในวงการจิตแพทย์

ตัวอย่างที่เกี่ยวกับเพศนิยมในทางการแพทย์นั้น พบได้มากในวงการแพทย์สาขาจิตบำบัด เช่นความเชื่อที่ว่า ผู้หญิงเป็นสัตว์โลกที่ถูกสร้างขึ้นมาให้มีลักษณะไม่ซับซ้อนมากนัก มีความอดทนเป็นเยี่ยม มีจิตใจโอบอ้อมอารี มีลักษณะยอมให้ผู้อื่นข่มเหง มีปมด้อยเรื่องการสูญเสียอวัยวะเพศแห่งความเป็นชาย (จากทฤษฎีของฟรอยด์ในเรื่องปมโอดิปุส (Oedipus complex) มาตั้งแต่เด็ก ๆ

ถึงแม้ความเชื่อนี้จะไม่ได้เป็นเรื่องสลักสำคัญนักในทางทฤษฎี แต่ปรากฏว่าในทางปฏิบัติกลับมีการเชื่อถือกันอย่างมากมาย โบรวเวอร์แมนและเพื่อน (Broverman) ได้ทำการวิจัยพบข้อสนับสนุนว่า บุคลากรทางสาธารณสุขมักจะนำเอาเรื่องการประพฤติตนตามเพศเข้า

มาเกี่ยวข้องกับความคิดเรื่องสุขภาพด้วยเสมอ กลุ่มตัวอย่างที่เขาใช้เป็นบุคลากรทางด้านสาธารณสุขจำนวน 79 คน (ประกอบด้วยจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์) เขาให้กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ทำการ rate ลักษณะบุคลิกภาพ 122 แบบของความเป็นหญิงเป็นชาย (ตามทัศนะเก่า ๆ) เช่น ความเป็นชายต้องมีลักษณะก้าวร้าว ชอบข่มขู่ ลักษณะเหล่านี้จะดูเป็นปกติถ้าเป็นลักษณะของผู้ชาย แต่จะกลายเป็นลักษณะที่ผิดปกติทันทีถ้ามาอยู่ในผู้หญิง และในทำนองเดียวกันลักษณะของความเป็นผู้หญิง เช่น อ่อนน้อม ชอบฟังพาดคนอื่น ดูจะเป็นปกติถ้าเป็นผู้หญิง แต่จะกลายมาเป็นอาการผิดปกติทันทีถ้าไปอยู่ในผู้ชาย

งานวิจัยเบื้องต้นของผู้เขียนเองก็แสดงผลเช่นเดียวกัน โดยผู้เขียนได้พยายามหาอาการผิดปกติทางเพศที่ชาวบ้านใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินกัน และพบว่าอาการที่มักถูกถือว่าเป็นผิดปกติทางเพศได้แก่อาการของผู้หญิงที่ชอบประเวณีสำส่อน ผู้หญิงที่ไม่ชอบดูแลหรือไม่รักเด็ก และผู้หญิงมักถูกมองว่ามีความผิดปกติทางเพศได้มากกว่าผู้ชาย

ในงานเขียนหรือในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแพทย์ไม่ว่าจะเป็นระดับที่ศึกษากันอยู่ในโรงเรียนแพทย์หรือระดับที่ออกไปสู่มหาชนมักจะมีการถือเอาเรื่องเพศเป็นเครื่องตัดสินความมีสุขภาพอันดีหรือไม่ดีอยู่ด้วยเสมอ ตำราเรียนทางการแพทย์บาลก็ได้ยึดถือเอาแนวทางของพวก Neo-Freudian เป็นสรวง จุดที่ก่อให้เกิดปัญหาก็คือ ความคิดเหล่านี้มักจะเชื่อว่าความแตกต่างทางเพศนั้น เป็นลักษณะตามธรรมชาติมากกว่าจะเชื่อว่าเป็นเพราะอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละวัฒนธรรม และทั้ง ๆ ที่หนังสือเรียนเหล่านั้นก็ได้กล่าวถึงการ

เรียนรู้อุบายทางสังคมของเด็กเอาไว้ในบทต้น ๆ เช่น เด็กผู้ชาย มักจะถูกสังคมคาดหวังให้ชอบเล่นชกต่อย ยิ่งป็นในขณะที่เด็กผู้หญิง ถูกสังคมคาดหวังจะให้เล่นขายของ แต่ในบทสรุปก็กลับสรุปว่า เด็กผู้ชายมีธรรมชาติที่ชอบเล่นก้าวร้าว เด็กผู้หญิงชอบเล่นเรียบ ๆ ไม่ โลดโผน

ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องเพศที่ปรากฏในการแพทย์ทางกาย

ความคิดเก่า ๆ เกี่ยวกับด้านการแพทย์ได้ก่อให้เกิดความคิดแก่ บุคคลโดยทั่วไปว่าผู้หญิงนั้นเป็นเพศที่อ่อนแอ เจ้าอารมณ์ ใจคอ ไม่หนักแน่นมั่นคง ยิ่งในระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ แรกเนื้อสาว มีประจำเดือนหรือใกล้จะหมดประจำเดือน ความผิดปกติทางอารมณ์ ก็ยิ่งจะมีมากขึ้น ลักษณะพวกนี้ถูกมองว่าเป็นอาการผิดปกติของ ผู้หญิงอันเนื่องมาจากความอ่อนแอตามธรรมชาติ

อาการเจ็บป่วยในผู้หญิงนั้นได้รับการวินิจฉัยว่า มีสาเหตุมา จากความบกพร่องตามธรรมชาติหรือการปฏิบัติตนไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเพศ เช่น การสำส่อน การแสดงความรักต่อสามีอย่างเปิดเผยเกินไป ผิดวิสัยหญิง การเรียนมากเกินไป (เช่นเชื่อว่าจะทำให้กลายเป็น สาวทึนทึก) การเอาจริงเอาจังกับงานมากเกินไป (ผู้หญิงถูกมองว่า เป็นเพศที่ควรทำอะไรเล่น ๆ เบาสมองเท่านั้น) การมีความทะเยอ ทะยานในชีวิตมากเกินไป (ซึ่งควรเป็นลักษณะของผู้ชายเท่านั้น) ลักษณะเหล่านี้ถูกเหมารวมว่าเป็นสาเหตุของการเกิดโรคทั้งนั้น

ทฤษฎีทางการแพทย์ที่ถูกนำมาอธิบายเกี่ยวกับความอ่อนแอ ของผู้หญิง คือ ทฤษฎีแห่งการอนุรักษ์พลังงาน เนื้อหาของทฤษฎี มีอยู่ว่าร่างกายมนุษย์นั้นมีพลังงานแห่งชีวิตอยู่จำนวนหนึ่ง เมื่ออวัยวะ

ส่วนใดต้องใช้พลังงานนี้มากเกินไป ก็ทำให้อวัยวะส่วนอื่นขาดพลังงานที่จะนำไปใช้

เมื่อน้ำที่สับสนนี้เป็นหน้าที่หลักโดยทางสรีระของผู้หญิง อวัยวะสับสนของผู้หญิงจึงเป็นส่วนที่กินพลังงานอย่างมาก และทำให้ผู้หญิงต้องพึงระมัดระวังเกี่ยวกับอวัยวะที่นำเสนอใจก็คือ ทฤษฎีนี้ไม่ใช่อธิบายกับกรณีของผู้ชาย เพราะได้มีคำอธิบายว่า ถึงแม้ผู้ชายจะต้องเสียพลังงานไปมากในการร่วมรักครั้งหนึ่ง ๆ แต่ก็ดูเหมือนว่าจะกลายเป็นความสำเร็จในชีวิตของผู้ชายไปเสียด้วยซ้ำ เพียงแต่ถ้าจะไม่ใช้พลังนี้ให้มากเกินไปเท่านั้นเอง

ในปัจจุบันนี้ความเชื่อเก่า ๆ ดังกล่าวมาข้างต้นนี้ได้เจือจางไปมากแล้ว แต่ก็ยังคงมีเศษตกค้างอยู่ในวงการแพทย์อีกไม่ใช่น้อย ยังมีความเชื่อในวงการแพทย์บางอย่าง เช่น “เนื่องจากผู้หญิงมีองค์ประกอบพื้นฐานทางชีวภาพในการที่จะเป็นแม่ ทำให้ความพึงพอใจในเรื่องเพศนั้นลดน้อยลงหรือจางหายไปเลย” ความเชื่อนี้ทำให้ผู้หญิงถูกมองว่าเป็นพวกเย็นชาทางเพศในขณะที่ผู้ชายถูกมองว่ามีความสมบูรณ์มากทางเพศ (ซึ่งความจริงก็เท่ากับที่ผู้หญิงบางคนจะมีได้) และมีความสามารถไม่จำกัดในการร่วมเพศ

ทั้ง ๆ ที่ Kinsey & Masters ได้ทำการค้นพบข้อเท็จจริงหลายประการเกี่ยวกับเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศ แต่ก็ยังมีตำราเรียนทางการแพทย์หลายเล่มที่ไม่ได้สนใจข้อค้นพบใหม่ ๆ นี้เลย หนังสือหลายเล่มยังคงเขียนว่า ผู้หญิงไม่มีความสามารถจะบรรลุจุดสุดยอดในการร่วมเพศได้หลายครั้งเท่าผู้ชาย หลายเล่มยังคงเขียนตายตัวไปว่า ผู้ชายมีลักษณะข่มขู่ ต้องการทำตามความต้องการของตน ส่วนผู้หญิงนั้นชอบโอนอ่อนผ่อนตาม ชอบรักตัวเอง ชอบถูกทำร้าย

(masochism) ดังนั้นถ้าชายหรือหญิงคนใดไม่เดินตามลักษณะนี้ก็จะดูผิดปกติไป

ปัญหาเพศนิยม ในวงการแพทย์

ปัญหาเรื่องเพศนิยม ในวงการแพทย์แบ่งแยกได้ 3 หัวข้อ คือ

- (1) การใช้เพศหญิงเป็นแพะรับบาป
- (2) การมองผู้หญิงว่าโลเลไม่แน่นอน
- (3) ผู้หญิงเป็นเพศที่ล้มเหลวในการประกอบอาชีพ

1. การใช้เพศหญิงเป็นแพะรับบาป

ในสังคมมีรูปแบบวัฒนธรรมหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสุขภาพให้ดี ระบบแพทย์เป็นเครื่องมือสำคัญในการที่สังคมจะใช้ควบคุมพฤติกรรมของคนให้ทำตามวัฒนธรรม และบางทีระบบแพทย์ก็อาจกลายเป็นเครื่องมือที่รุกรานสิทธิมนุษยชนของคนใช้อย่างมาก เช่น การจับคนไข้มาอยู่ในโรงพยาบาลโรคจิต และทำการรักษาด้วยการช็อคไฟฟ้าโดยไม่มีกำหนดเวลาที่เข้มงวด

แต่รูปแบบการควบคุมทางสังคมนั้นไม่จำเป็นต้องออกมาในรูปของการจับกุมคุมขังเท่านั้น กลไกที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือความสามารถที่จะทำลายความเชื่อหรือความคิดส่วนบุคคลโดยการอ้างเอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หรือการได้รับความเชื่อถือยกย่องจากสังคมเข้ามาตัดสินในการวิเคราะห์โรคต่าง ๆ

และที่ดูแย่งกว่านี้ก็คือการที่พยายามหาข้ออ้างอันใดอันหนึ่งมาเป็นแพะรับบาปของสภาพการณ์ เช่น การที่คนผิวดำไม่สามารถเข้าเรียนต่อในชั้นสูงได้ เหตุผลก็เพราะคนเหล่านี้มีวัฒนธรรมแห่ง

ความยากจน หรือมาจากบ้านที่มีการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่ดีพอ แทนที่จะ
 ดูว่าต้นตอของปัญหาที่แท้จริงอยู่ที่การถูกกดขี่ ถูกดูถูกเหยียดหยาม
 กัน ได้มีการโยนความผิดไปให้ตกอยู่กับปัญหาเรื่องเชื้อชาติ กรรม-
 พันธุ์ และวิถีการดำรงชีวิต เมื่อการมองปัญหาผิดพลาดเช่นนี้ก็ทำให้
 วิธีการแก้ปัญหาผิดพลาดตามไปด้วย การแก้ปัญหากลายเป็นรายบุคคล
 แก้ไขวิถีการดำรงชีวิตของพวกเขามากกว่าจะแก้ไขสภาพการที่ทำให้
 เกิดโรคนั้น

ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนี้คล้าย ๆ กับปัญหาของสตรี จากสถิติ
 ทางการแพทย์จะพบว่า ผู้หญิงเป็นโรคทางจิตใจมากกว่าผู้ชาย ยิ่ง
 ในกรณีที่มีครอบครัวแล้ว ก็ยิ่งพบปัญหาทางจิตและการฆ่าตัวตาย
 ของหญิงมีมากขึ้นและมากกว่าชาย ซึ่งหมายความว่าชีวิตสมรสทำให้
 ผู้หญิงป่วยมากขึ้น และทำให้ผู้หญิงต้องการการรักษาบำบัดให้สามารถ
 กลับไปครองชีวิตคู่ได้อย่างเดิม การแพทย์ได้ช่วยให้ปัญหาในชีวิต
 คู่ยังคงดำรงอยู่ได้ด้วยทำให้ผู้หญิงปรับตัวให้เข้ากับปัญหานั้น

การแพทย์เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมากกับปัญหาของสตรี
 เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 ความเชื่อกันว่าอวัยวะสืบพันธุ์ของเพศหญิง
 เป็นต้นตอของปัญหาทางจิตและทางเพศของผู้หญิง ทำให้เกิดการทำ
 ศัลยกรรมพลาสติกเปลี่ยนแปลงโยกย้ายอวัยวะเพศเพื่อแก้ปัญหาความ
 ผิดปกติเหล่านั้น และแพทย์ก็มักจะพบว่า ทำได้สำเร็จในรายของ
 คนไข้หญิง ที่เป็นดังนี้ก็เพราะว่าการทำให้คนไข้หญิงกลับไปรับบทบาท
 ในบ้านที่ยอมอดทนเชื่อ ๆ ทำงานบ้านไปวันหนึ่ง ๆ เป็นคนที่
 ยอมรับคนอื่นตลอดเวลาที่ง่ายกว่าการที่จะทำให้คนไข้ชายกลับไป
 ประกอบอาชีพธรรมดาทั่ว ๆ ไปที่ต้องอาศัยทักษะ ความคิดสร้าง
 สรรค์ และต้องใช้สติปัญญาอย่างมากได้

2. น้ำใจหญิงเหมือนน้ำกลิ้งบนใบบอน

ในยุควิคตอเรีย ความเชื่อที่ว่า “หญิงเป็นเพศที่ใจโลเลไม่หนักแน่นมั่นคง” ได้แผ่ขยายอยู่ในหมู่สตรีชั้นสูง ซึ่งถือเอาว่าการมีความอ่อนแอเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งของผู้หญิง ผู้หญิงถูกคาดหวังว่าเป็นเพศที่อ่อนแอ มีปัญหาอะไรก็แสดงออกมานอกหน้า ในปัจจุบันนี้ก็ยังเหลือซากความคิดเช่นนี้ตกค้างอยู่ เช่นคำกล่าวที่ว่า “น้ำตาถูกผู้ชายไม่ไหลให้ใคร ๆ เห็น” ผู้ชายมักจะไม่ยอมรับว่าตนเองป่วย เพราะคิดว่าเป็นลักษณะของผู้หญิง Phillip & Segal ได้ทำการวิจัยพบว่าคนไข้ชายรายงานอาการเจ็บป่วยน้อยกว่าที่เป็นจริง เพราะกลัวจะถูกหาว่าเหมือนผู้หญิง ตัวเลขที่เป็นคนไข้หญิงมีสูง และเรามักจะเชื่อว่าผู้หญิงมักจะเจ็บป่วยได้ง่าย ที่เป็นดังนี้ก็เพราะบทบาทของสังคมที่กำหนดให้ผู้หญิงอ่อนแอ ทำให้ผู้หญิงเองก็คอยคิดอยู่เสมอว่าตนเองจะเจ็บป่วย และชอบแสดงอาการเจ็บป่วยออกมา

Paige ได้เสนอความคิดว่า ความไม่สบายทางกายและใจในระหว่างมีประจำเดือนนั้น ไม่น่าจะมีสาเหตุมาจากทางกาย แต่น่าจะมีสาเหตุมาจากทางสังคมมากกว่า และเมื่อได้ทำการวิจัยก็พบเหตุผลที่สนับสนุน ทำไมผู้หญิงจึงคิดว่าการมีประจำเดือนเป็นสิ่งที่เลวร้าย และก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดูเหมือนว่าสังคมได้กำหนดเอาไว้ว่าการมีประจำเดือนเป็นอาการเจ็บป่วยอย่างหนึ่งที่ต้องการการรักษาเช่นนอนพักผ่อน หรือกินยา ความจริงแล้วในแต่ละวัฒนธรรมก็มีวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการมีประจำเดือนแตกต่างกัน บางสังคมถือว่าเป็นอาการเจ็บป่วย หญิงในสังคมนั้นก็ดูเหมือนว่าเป็น แต่บางสังคมที่มองเห็นเป็นเรื่องปกติ ผู้หญิงในสังคมนั้นก็มักจะไม่มีอาการเจ็บป่วย และ *ความคิดทางการแพทย์ มีส่วนกำหนดอย่างมากว่า การ*

มีประจำเดือนของผู้หญิงเป็นอาการเจ็บไข้หรือไม่

3. ความล้มเหลวในชีวิต

เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ชายแล้ว ผู้หญิงประสบความสำเร็จในอาชีพการงานต่ำกว่าผู้ชายอย่างเห็นได้ชัด สาเหตุนั้นอาจจะเนื่องมาจากความเข้าใจผิดบางประการ ในวงการแพทย์ที่แผ่ขยายออกไป สังคมได้กำหนดว่าสำหรับผู้หญิงนั้นมีบทบาททำงานบ้าน ทำหน้าที่เป็นแม่เลี้ยงลูกเท่านั้นก็พอแล้วถึงกับมีความเชื่อว่าการใช้สมองมากเกินไปจะทำให้เกิดการตีบตันหรือแคะแกระนที่มดลูก นอกจากนี้พวกเราที่คงเคยได้ยินความเชื่อที่ว่า ผู้หญิงที่เรียนสูง ๆ ทำให้ไม่มีความรู้สึก หรือไม่มีความสนใจทางเพศ และส่วนมากมักเป็นสาวทึนทึก

ด้วยเหตุนี้เองทำให้ผู้หญิงขาดโอกาสที่จะหาความก้าวหน้าทางด้าน การประกอบอาชีพ ผู้หญิงถูกขัดขวางจากการเข้าเรียนในโรงเรียน แพทย์หรือสถานศึกษาชั้นสูง นอกจากนี้แพทย์แผนปัจจุบันก็ยังไม่ให้ความสนใจต่อหมอพื้นบ้านที่เป็นผู้หญิงหรือหมอดำแย ทั้ง ๆ ที่ บางวิธีการรักษานั้นอาจจะดีเท่า ๆ กับที่แพทย์แผนปัจจุบันกำลังทำ อยู่ก็ได้

การสร้างพยาบาลขึ้นมาก็เท่ากับเป็นการปูทางให้ผู้หญิงได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางด้าน การแพทย์บ้าง เพราะสำหรับผู้หญิงแล้ว ลักษณะที่ดีที่มีอยู่บ้างก็คือ “เป็นธรรมชาติและยอมรับคนอื่นได้ง่าย” ในตอนแรก ๆ ของการฝึกหัดทางการพยาบาลนั้น เป็นเรื่องของการ เปลี่ยนบุคลิกลักษณะของคนมากกว่าจะเป็นการฝึกทักษะวงการแพทย์ ได้นำเอาลักษณะของผู้หญิงมาใช้ คือเอาลักษณะที่ผู้หญิงเชื่อฟัง อ่อนน้อมต่อญาติพี่น้องมาใช้เป็นพยาบาลต่อแพทย์ และลักษณะที่ อุทิศตนอย่างเต็มที่อย่างแม่พิมพ์จะมีต่อลูกเอามาใช้เป็นพยาบาลพิมพ์มี

ต่อคนไข้

Spock เสนอความคิดว่า “ผู้หญิงนั้นอดทนทำงานที่เรียบ ๆ ซ้ำซากไม่น่าตื่นเต้นได้ดีกว่าผู้ชาย และผู้หญิงโดยทั่วไปมีลักษณะยอมคนอื่น (passive) อยู่ในแกนกลางของบุคลิกภาพอยู่แล้ว ผู้หญิงมีสัญชาตญาณในการให้ความสุขแก่คนอื่นในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นทางด้านเพศ ทางสังคม ทั้งทางอาชีพและความเป็นแม่ ผู้หญิงไม่ก้าวร้าว ไม่ชอบแข่งขัน” ความคิดเช่นนี้ได้ช่วยทำให้การจำกัดสิทธิสตรีในการประกอบอาชีพทางด้านสาธารณสุขลดลงไปได้มาก ผู้หญิงที่ทำท่าว่าจะประสบความสำเร็จในอาชีพด้านนี้จะถูกมองว่าเป็นเหมือนผู้ชาย และมีลักษณะผิดปกติ ผู้หญิงที่เข้ามาเรียนทางสาธารณสุขจะถูกแนะนำชักชวนให้ไปเรียนสายพยาบาล ในขณะที่ผู้ชายได้แนะนำให้เรียนต่อทางแพทย์ Carolyn ได้เล่าให้ฟังว่า “เมื่อแขกชาวต่างประเทศไปดูโรงงานทำนาฬิกา เขาพบว่าคนงานส่วนมากเป็นผู้หญิงเขาได้รับคำบอกเล่าว่า งานทำนาฬิกาเป็นงานละเอียดจึงต้องใช้ผู้หญิงทำเพราะผู้หญิงมีความคล่องในการใช้ปลายนิ้วมือมากกว่าผู้ชาย” แต่เมื่อไปดูโรงเรียนแพทย์ในชั้นเรียนที่เกี่ยวกับการผ่าตัดส่องปรากฎว่านักเรียนศัลยแพทย์นั้นเป็นผู้ชายหมด แขกผู้นั้นได้รับคำตอบว่า “นักเรียนศัลยแพทย์จะต้องเป็นผู้ชาย เพราะงานผ่าตัดส่องต้องการคนที่มือเที่ยงมาก”

ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องเพศนี้เป็นการตัดโอกาสในเรื่องการประกอบอาชีพ ทำให้ผู้หญิงขาดความก้าวหน้าในบางอาชีพ เพราะเด็กผู้ชายและหญิงย่อมเรียนรู้บทบาทของตนเองจากสังคมเด็กหญิงถูกสอนไม่ให้ประกอบอาชีพชั้นนำหลาย ๆ อาชีพในสังคม

และผลงานเพิ่มเติมจากงานวิจัยนั้นได้แสดงให้เห็นว่ากระบวน

การขัดเกลาทางสังคมได้ทำให้ผู้หญิงมีความภาคภูมิใจในตนเองในระดับต่ำมีหลักฐานยืนยันว่าผู้หญิงกลัวความสำเร็จในสาขาวิชาชีพที่มีผู้ชายเป็นผู้นำอยู่ และอาจจะเป็นเพราะความวิตกกังวลอันนี้ ทำให้ผู้หญิงตัดสินใจไม่ได้เมื่อมีโอกาสที่จะก้าวหน้า

ผลจากกระบวนการที่มีลักษณะแบ่งแยกนี้จะมองเห็นได้ชัดในอาชีพทางสาธารณสุข ในอเมริกามีแพทย์หญิงเพียง 7% ของจำนวนแพทย์ทั้งหมด แม้แต่ในอาชีพพยาบาลที่เป็นอาชีพของผู้หญิงก็ดูเหมือนว่าจะมีผู้ชายเข้ามาร่วม ถึงแม้จำนวนพยาบาลส่วนมากจะเป็นผู้หญิง แต่ในระดับบริหารก็มักจะเป็นผู้ชาย จึงสรุปได้ว่าอาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่มีผู้หญิงเป็นฐานข้างล่างและมีผู้ชายเป็นโครงสร้างข้างบน

เราคงต้องยอมรับว่าการที่จะให้การแพทย์เข้าไปรับผิดชอบต่อความลำเอียงทางเพศที่เกิดจากทัศนคติทางสังคมให้ได้เต็มทีนั้นคงจะเป็นไปไม่ได้ แต่สิ่งที่สำคัญก็คือเราเองต้องยอมรับว่าในวงการวิทยาศาสตร์การแพทย์นั้น ก็ได้รับเอาความคิดเรื่อง “เพศนิยม” เข้ามาไว้อย่างเต็มตัว และเราก็คงต้องยอมรับต่อไปอีกว่า วิทยาศาสตร์การแพทย์นั้นเป็นสถาบันที่ได้รับการยกย่องเชื่อถือจากสังคม สิ่งใดที่สถาบันนี้เชื่อถือสิ่งนั้นก็ย่อมกระจายออกไปสู่สังคมได้มาก เพราะศีลธรรมจรรยา ค่านิยมต่าง ๆ ในสังคมนั้นได้รับการรับรองจากมหาชนก็เพราะมีวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องหนุนหลังประทับตาให้ ดังนั้นสิ่งที่วงการวิทยาศาสตร์การแพทย์พึงกระทำอย่างยิ่งก็คือ การตรวจสอบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ให้รอบคอบก่อนที่จะปล่อยให้ความเชื่อนั้นแผ่ขยายเข้าไปถึงระดับสังคม และวงการวิทยาศาสตร์การแพทย์ก็มีหน้าที่แก้ไขความเชื่อผิด ๆ ในสังคมนั้นด้วย